

Samota

Vita Varl

I.

»Izpij, trapa!« je ukazal moški. »Ne boš se zastrupila, ne!«

Bil je brkat črnolasec z očali in brutalnega videza. Dekle se je ob njem naslanjalo na visoko mizo.

»Ne morem,« je odkimala.

»Kar daj! Sam gobec te je. Ti bom že pokazal!«

»Na, da boš zadovoljen!« je rekla utrujeno in prišla za kozarec. Izpila je z vidnim odporom. Imela je nežen obraz, ne lep, le nežen.

Bilo je ob devetih zjutraj. Drugi dan moje samote. Ura, ki sem jo podzavestno določila za kavo. Prejšnji dan sem zavila v ta lokal in spoznala, da mi je udobno. Skoraj visela sem na pomazani mizi, obme so se zadevali ljudje, ki so prišli prav tako popit svojo kavo ali nabrat prepotrebnih kalorij za dan. Skozi temna očala sem opazovala dvojico, ki mi je bila najbliže. Hotela sem obdržati navade iz življenja, iz živega sveta. Čim manj se ukvarjati s svojo samoto.

Bila sem na praksi in sem stanovala v internatu. Le peščica nas je v tem poletnem mesecu naseljevala pusto starinsko stavbo. Po praznih hodnikih so se oglašali le redki koraki, ki so jih radovedno spremljale miši iz svojih kotov in lukenj. Ta teden so vse moje kolegice odhajale dopoldne na prakso, le jaz sem delala popoldne. Tako se je začel moj samotni teden.

Prebujala sem se okrog devetih, saj sem vedela, da me ne čaka prav nič. Počasi sem odprla oči, že vnaprej naveličana nastalega dneva. Na stropu je bila brezimna okrogla luč in kup špranj. Vedno ista pol mrtva slika. Spomnila sem se, da so bile tudi doma na stropu razpoke, a čisto drugačne. Čas je potresel hišo, dal ji je svoj pečat. Vsaki stavbi ga daje. Tudi zlomljena šipa je bila po svoje značilna. Razbila jo je Vanda, ko je neke noči med nevihto hitela zapirati okno. Od strahu je menda komaj dihala. Jaz pa sem mirno spala, ne da bi sploh kaj slišala. Zjutraj nikakor nisem mogla razumeti, da me ni zbudila. Sama bi se v stiski prav gotovo zatekla k njej.

Na zidu je visela podoba morja v grobem brezovem okvirju. Na pretirano modrem morju je negibno stala upadljivo bela jadrnica. Vsa kompozicija te kičaste slike mi je budila spomin na zadnje poletje, ko sem si vbila v glavo, da sem zaljubljena v nekega čudovitega človeka. Blesteča fantazija! Razblinila se je v nič. Nisem bila zaljubljena in tudi čudovit ni bil. Saj zaljubljena sploh nisem mogla biti. Prostorček v srcu, ki bi mogel koga sprejeti, se je že zaprl. Bila je pač navada, da sem morala imeti v počitnicah vedno kakšno avanturo. Nikdar pa ni nastalo nič resnega in z jesenjo sem zgodbico pozabila. Umirila sem se kot narava sama. S pokroviteljskimi občutki sem se v mislih vračala k preživetemu poletju.

Zdaj sem tukaj, pri samoti in kavi. Pri sosednji mizi eden izmed sijajnih moških poskuša opiti utrujeno dekle. S stisnjeno pestjo bi ga udarila v obraz, da bi ga potolkla na tla. Jutro je še sveže, vročina se počasi kopiči. Vse je blede, brezizrazno.

Kaj neki je med onima dvema? Le čemu je tako surov? Začela sta me v nekem smislu zanimati. Zdelo se mi je, da počneta vse skupaj iz gole naveličanosti, preprosto ker nimata moči, da bi počela kar koli drugega. Jaz bi na njenem mestu vzela torbico in odšla. Ona pa je stala tam brez volje, čisto pasivna in podpirala glavo z roko. Zdelo se mi je, da se bo zrušila, če izpusti mizo ali glavo.

Obrnila sem jima hrbet. Nisem več hotela gledati notranjosti prostora, kjer so vsi zapovrstjo mleli s čeljustmi in izgledali kot požrešen trop volkov. Zunaj je sijalo sonce in ulica je bila dopoldansko živa in spočita. Po njej so hiteli marljivi ljudje in avtomobili.

Avtomobili so bili že od rane mladosti moja šibka točka, čeprav nisem nikoli imela smisla za tehniko. Mnogokrat sem si prav po otroško zamišljala, kako bom nekoč imela lep športni voz, kako bom v elegantnih hlačah sedla vanj in se odpeljala. Vozila bom seveda prehitro, dokler se ne bom ponesrečila in ubila...

Mirno sem dosanjala lastno smrt. Potem sem se nasmehnila vase. Nikoli ne bom imela avtomobila z denarjem, ki ga bom s svojim poklicem zaslužila! Gotovo bom doživela častljivo starost, če me seveda ne bo kdo drug povozil.

Nisem opazila, kdaj sta moški in dekle odšla. Popila sem kavo in se napotila ven. Ob tej uri je bil kar vesel vrvež. Pred rdečo lučjo semafora se je zbralo nekaj nestrpnih. Naslonila sem se na drog prometnega znaka in čakala! Zaradi mene bi mogel biti prehod zaprt kar dve uri skupaj! Imela sem preveč časa, preveč kljub vsemu trudu, da bi praznino s čimerkoli napolnila.

Prvi dan, ko sem ostala tako sama, sem pogrešala samo Vando. Nisem si mogla zamišljati dneva brez nje. Ker je prepozno vstala, mi je pustila nepospravljeno

posteljo. Z veseljem sem postlala, brez kujanja. Ko bi bila vsaj doma! Čutila sem, da sem se v enem letu najinega prijateljstva mnogo preveč navezala nanjo. Bila mi je potrebna in mi je v internatu popolnoma zadoščala. Z ostalimi dekletimi nisem navezovala ožjih stikov. Z Vando sva se precej ločili od njihovega povprečja, predvsem po nazorih, pa celo po vedenju. Zato sva jim stali zmeraj nasproti. Najina zarotniška vez je bila nedotakljiva.

Sčasoma sem jo razvadila. Ničesar ji nisem mogla odreči, kar koli si je že zaželela. Pri vsem tem pa Vanda ni bila nežna, neizkušena igračka. Zrela in ambiciozna ženska kot ona pač ni potrebovala nikogar, razen v šibkih trenutkih. Toda teh je bilo vseeno precej in mojemu samoljubju je prijalo, da je v tistih trenutkih poiskala mene.

Zelena luč. Stopila sem čez odprt prehod in se na drugi strani takoj vprašala, čemu sem sploh šla čez. Lahko bi še nekaj časa brez škode za ugled podpirala simpatični prometni znak. Kolovratila sem po ulicah in nikjer ni bilo nič novega. Le nekaj izložb so spremenili in jih natrpali z neokusnimi kriččimi vzorci. Sicer pa nisem imela denarja in je bilo čisto vseeno, ali so mi vzorci všeč ali ne.

Opazila sem znanca. Za hip sem si zaželela, da bi ga nagovorila. Takoj sem pomislila, da bi me v svoji domišljavosti vzvišeno odbil. Tega pa nisem hotela tvegati! Navsezadnje si njegove družbe sploh nisem želela. Nobene družbe si nisem želela. Končno nisem več za gotovo vedela, ali se pomilujem v svoji samoti, ali sem res osamljena, ali mi to celo godi. Kdo bi vedel? Bila sem prazna, vtisi so se odbijali od mene, niso se obdržali.

Zadovoljna sem bila, ko sem po kosilu odšla na prakso. Spet bom na vse pozabila, ostalo bo le delo — morda tisto delo, ki rešuje človeka.

S prakse sem se vrnila zelo zbita. Znalj so nas uporabiti. Vanda je odšla že popoldne s svojim najnovejšim fantom. Predstavila mi ga je, a mi je bil zoprni. Baraba iz prepričanja. Če sem si predstavljala, da jo poljublja, me je popadel bes. Verjela sem, da bo Vanda navsezadnje spet razočarana, čeprav sem jo svarila. Lepe besede nikoli ne zaležejo. Bala sem se tistega trenutka, morala pa sem pustiti dogodkom svojo pot. Vanda se ni hotela nikoli ukloniti na besedo, vse je poskusila sama. Sicer pa je to dovolj drago plačevala.

Prazna soba me je spravljala v histerijo. Preletela sem prireditve v časopisu. Zasledila sem baletno predstavo na prostem. Kljub utrujenosti sem se hitro preoblekla in odšla. Balet mi je bil znan in vedela sem, da se ne bom dolgočasila. Prirodni dekor in čudovita glasba sta se skladala z gibi plesalcev. Bilo je nekaj lepo izdelanega, čistega, brez goljufije. Za dve uri je ta svojevrstna popolnost zaposlila moje misli in čute. Popolna nemoč me je zajela. Sanjala

sem. Kako malo mi je treba za lepe sanje! Domov sem se vrnila ožarjena od čudovitega doživetja.

Vanda je že spala, ko sem stopila v sobo. Oni bedak jo je očitno »sladko utrudil«. Pokrila sem jo in poskusila zaspati.

II.

Jutro.

Vse je bilo kot prejšnji dan. Luč, razpoke v stropu, slika morja in kostanj pred hišo. Take stvari se ne spreminjajo, vsaj ne hitro. Vtis večnosti delajo, zoprne večnosti.

Z nočne omarice sem vzela knjigo »Imate radi Brahmsa?«. Spomnila sem se matere, ki bi gotovo spet neomajno kritizirala to »pokvarjeno, z dolgočaseno smrklo, ki bi jo bilo treba dobro pretepesti in nagnati delat«! Mene pa je ta čudna prikazen po svoje privlačila in bila mi je vse bolj všeč. Morda se je res dolgočasila, morda se je celo pisanja lotila iz dolgega časa. Kakor že, po mojem mnenju zna kar dobro svoj posel. Ujela je vzdušje neke generacije, nekega dela življenja, ki ga pa končno le ni mogoče povsem zanikati!

Dopoldan se je vlekel, dolg in strupen kot kača. Grizel me je, ker sem bila prisiljena misliti, pa nisem hotela. Zmešanih misli sem imela že preveč. Dela pa nisem našla nobenega. Počasi in sistematično sem preklela vse okrog sebe. Od doma mi spet niso pisali. Verjetno je spet kakšen dobri duh prinesel kakšno nemoralno zgodnico — najbrž strašno nemoralno in prav tako brezpomembno. Dobri ljudje žive povsod, le spoznati se ne dajo. Ko bi jih odkrila, bi jim krepko podkurila!

Domislila sem se zlomljene pete. No, vsaj eno ničevo opravilo! Nezadovoljna sem se napatila k čevljarju in vrgla čevlje na pult. Možakar jih je pogledal: »Pridite v soboto ponje.«

Prikimala sem in se obrnila k vratom. Ustavil me je z vprašanjem:

»Bo deževalo?«

»Ne,« sem rekla zlovoljno.

Spet cesta. Starinski trg, kamor sem se zatekala osamljena in nerazpoložena. Ustavila sem se pri baročnem vodnjaku. Občutila sem nepremagljivo željo, da bi sedla na kamnite stopnice in se ne bi več premaknila. Poslušala bi brezkončno padanje vode, ki je nikoli ne zmanjka. Edina stvar menda, ki sproti nastaja, ne da bi se mogla kamorkoli izgubiti. Spomnila sem se, da bi vsak mimoidoči začudeno in radovedno pogledal. Drobna, bedasta željica je postala problem, ki ga ni mogoče rešiti. Zaradi ljudi, ki so razumni in dobrohotni, ne smem sestiti na stopnice!

Obšla sem s soncem pokrit trg in zavila k reki. Hiše ob njej so se vzpenjale visoke in ozke druga ob drugi k nebu, kot da tiho tekmujejo za svoj prostor na soncu. Rdeče in modre in rumene so se gnale kvišku, prepričane, da jih čas še ni zapisal smrti. Morale so biti prav takšne, ne drugačne. Po temni neprozorni vodi so plavali prvi jesenski listi; na višku poletja jih je reka ukradla kdo ve kje in jih prinesla s seboj. Vrbe so se sklanjale nizko nad gladino. Bilo je hladno, senčno in umirjeno.

Slonela sem na ograji in poslušala vodnjak. Začutila sem samoto kot srečo. Nihče, nobeno živo bitje bi mi ne moglo ponuditi te spokojnosti, ki so jo iz daljave prekinjali klici otrok in grlica nekje med vejami.

Domov sem se vrnila pomirjena in zadovoljna s seboj. Občutila sem spet iskreno željo po delu.

Vrnila sem se premalo utrujena, pa tudi preveč človeško razpoložena, da bi mogla iti spat. Spet se mi je stožilo po Vandí. Tekla sem s trolejbusne postaje, toda okna sobe so bila temna. Vande ni bilo doma. Z grenkobo sem ugotavljala, da ji tisti uglajeni lump začenja nekaj pomeniti. Zmeraj se je preveč razdajala. Delala sem sama popolnoma isto napako, toda zanjo sem čutila, da bi morala prenehati. Zase sem bila pač polovico manj previdna, pa tudi pravega trenutka nisem znala ujeti. Biti opazovalec je mnogo enostavneje kot pa igralec.

Pozdravilo me je pet pospravljenih postelj, pokritih z enoličnimi svetlimi pregrinjali kot mrliški odri. Na nočni omarici je bil listič:

»Šla sem s Petrčkom. Imej se dobro!«

»Petrček . . .« sem se na glas ponorčevala. Prozorna praznost tega človeka je bila jasna, le ona je sveto verjela njegovim lažnivim zgodbicam. To bo še solz! S cigareto sem se zvalila na posteljo. Skozi zidove so prodirali glasovi televizorja. Dekleta so bila torej tam in lahko sem si v miru privoščila cigareto, ne da bi se mi katera spakovala v obraz. Po treh dneh samevanja mi je bilo že vseč, da jih nisem imela vedno okrog sebe. V tišini sobe sem si kot po čudežu spet zaželela domov.

Pomislila sem, da je to pač sanjarjenje, ki se bo kaj klavirno končalo, kakor hitro bom prestopila domači prag. Vedno sem se vračala s strahom in občutkom krivde kot velik grešnik. Nisem¹ vedela zakaj. Tako je prišlo. Iz nadarjene, dobro vzgojene deklice sem prezigodaj postala zaprto, samovoljno bitje. Mami sem postala odveč, ker me kratko in malo ni bila sposobna razumeti. Odtujila sem se ji z občutkom, da me bo gotovo zavrnila ob vsakem poskusu zblízanja. Počutila sem se zatrto. Menda pa sem bila le njena živa vest, slika vsega, česar sama ni imela priložnosti doživeti. Saj je v njeno bedno mladost kot narobe princ stopil moj brutalni oče. S pogledom je odpodil prijatelje. Ostali smo

osamljeni. Tudi mene si ni znal pridobiti. Ostala sem v sredi med obema, vsa od njiju me je hotel zase, pa se nobenemu ni posrečilo. Stala sem v sredi odtrganimi rokami. Čakala sem, ne da bi vedela, kaj čakam. Nikogar ni bil blizu, nihče mi ni križal poti. Zrasle so mi nove roke, nežne in polne hrepenjenja. Toda bile so prenežne, da bi mogle kar koli obdržati. Vse se jim je izmaknilo. Vračala sem se praznih rok — na obisk domov.

Gotovo sta se postarala. Zlasti oče je z leti postajal vse manjši, bolj siv in spravljen. Ostalo mu je samo delo, za katero ni bil in ne bo nikoli dovolj poplačan. Reševalo ga je, v njem je iskal uteho zaradi družinskih neuspehov. Sanjal je o vse drugačnem domu, kot pa ga ima danes. Mama mu že nekalet kreprok vrača vse mladostne zaletavosti. Zamenjala sta vlogi.

Nobenemu od nas ni življenje izpolnilo upov. Tudi meni ne, ki sem imela vsa pogoje za uspešen razvoj, razen miru. Vsi hodimo mimo sreče, vedno le za korak odmaknjeni. Zavidamo jo drugim, ki je nimajo, oni pa nam, ki je tudi nimamo. Gre samo za to, kdo spretneje dela vtis, da je srečen.

Večer se je spustil neslišno kot mucka, ki gre z mehкими tačicami čez dvorišče. Mesec je premeril kakih dvajset centimetrov po nebu. Le koliko v resnici? Hladen in neprizadet je potoval mimo kostanjevih vej zunaj, mimo moje zapuščenosti. V nekem dvorišču je lajal pes, ki ga je očitno vznemirjala mesečina prav kot mene. Ali kaj občuti v svojem pasjem srcu? Nekaj brez dvoma, morda celo toliko kot slab človek. V daljavi je vsiljivo zavijala avtomobilska sirena. Rešilni ali avtomobil LM, tisti modrobeli? Nekomu poskušajo rešiti ali pa uničiti življenje. Tema se je zgostila, kot katran je kapljala čez vse in postajal lepljiva.

Zaželela sem si, da bi se napila. Ne z užitkom, le z željo, da bi se utopila v pijači. Vedela sem, da od žalosti pijejo samo slabiči, toda bila sem pripravljena priznati tudi to svojo pomanjkljivost. Saj s tem se vse opraviči! Sicer pa sem resnično slabič, cunja za brisanje prahu, sicer me teh nekaj dni samote pa ne bi tako prizadelo. Končno pa sem živela resnično le od spominov, bežnih srečanj in varljivega videza. Jutranja kava, cigareta; fant, ki je požvižgal z menoj; ženska v trolejbusu, ki me je ob pogledu na drobiž vprašala, če sem beračila.

Da, beračila sem. Za prijazen pogled in besedo, ki mi je ni imel kdo dati.

Namenila sem se v kino. Že ob prvih taktih dražeče muzike se mi je zazdelo, da se dve uri resnično podaljšujeta na vso noč, na dolgo potovanje zvezd. Zgodba zakoncev brez otrok, ki sta z leti zaživela vsak po svoje. Njune poti sta postale nezdržljive. Na neki zabavi sta preživela noč ločeno. Spoznala sta tu svet, pa tudi svoj, oni mali, na katerega sta se obsodila. Ob svitu sta vendar našla skupno govorico.

Nemirno sem se presedala. Počasi tekoče dogajanje, kot široka reka v ravnici, me je morilo in priklepalo obenem. Pod skorjo miru sem čutila elementarno silo reke.

Domov sem se vračala po zasnulih ulicah. Spomnila sem se, da sem se hotela napiti. Hotela bi konjak, močan in z okusom po milnici. Često sem ga pila z odporom. In nekoč v družbi... Pila sem iz neznanega razloga, zlivala sem vase, vsa naježena od studa. Skozi kozarec sem gledala neki obraz, katerega oči so že izgubljale lesk, lasje že siveli. Nekje na dnu se mi je porodila misel, da je še možki, da želim, da mi to dokaže. Potem sem si rekla neumnica, dopovedovala sem si, da je kriv konjak in si ne želim nikogar in ničesar. Pila sem dalje in gledala njegov tilnik in se ga želela dotakniti, se ga polastiti. Nisem hotela priznati, da se je v bistvu on polastil mene že v trenutku, ko sem si ga zaželela. Vse je izgubljalo smisel, le oči so ostale, bile so tu in so že spadale k mojemu obrazu, dokler se niso resnično sklonile nadenj in izginile v dotiku...

Vsak konjak me bo spominjal človeka, ki mi je mnogo dal in vzel. Od takrat se nisva več niti pozdravljala.

Pozabila sem, da se mi je mudilo v internat. Prihitela sem zadnji trenutek, ko je dežurna že rožljala s ključi. Vanda je bila že v postelji. Nekaj je zastokala in se obrnila stran.

III.

Iz običajne jutranje dremavice me je zdramila dežurna kolegica z vestjo o sestanku. Hudobno sem pomislila na kolegice, ki so mi pomenile približno toliko kot omare in stoli. Oh, morale se bomo pač srečati.

Užaljena sem potegnila pregrinjalo kar čez nepospravljeno posteljo. Jezila sem se, ker bom ob kavo zaradi tolikih že znanih reči. Imela sem občutek stiske, ki se je vedno odzival na mojem želodcu. Mirno sem krenila proti dvorani, misli pa so se mi sprehajale daleč proč po sončnem mestu. Nekaj deklet je bilo že zbranih. Sveže in nasmejane se niso mnogo vznemirjale zaradi sestanka. Mene pa je peklilo, saj sem vedela, da se spet ne bom strinjala, da ne bom znala vljudno prikimati, če mi ne bo všeč. V mislih sem že slišala znani samogovor o neresnosti, grdih odnosih, kvarjenju ugleda... Izrečene bodo več ali manj utemeljene obtožbe, v meni pa bo odmevalo:

«Saj mi nismo le številke, smo ljudje!»

Mnogokrat obstaja realna osnova za neko ravnanje. Vendar ne mara nihče pred vsemi razkladati svojih osebnih težav. Druga drugí ne zaupamo. Vsaka molči, nadene svojo trmasto krinko in misli svoje. Besede zadenejo ob gluha ušesa, samo v molku smo složne. Žaljivo se oziramo po kotih in oknih in se pri vsem celo zavedamo, da bi morale kdaj pa kdaj dati srce na dlan. Morale bi

razložiti kup nejasnih stvari, do katerih vodi pot skozi srca. Sicer se pač ne izplača braniti. Tako čutim sama in morda še katera, vendar molčimo. Nočemo ali nimamo poguma? Različno, toda vsaki nekaj brani spregovoriti.

Po sestanku, ki bo ostal kot večina brez učinka, bo spet širok razgovor po sobah. Tam si upajo spregovoriti celo one, ki na sestankih najbolj vneto prikimavajo. In kdor nam bo že govoril, bo imel končno prav, ko bo onemogel nad strnjeno vrsto molka rekel zaničljivo:

»Kako ste majhni...«

Nasmehnila sem se nezavedno. Rada bi bila takrat odgovorila, rada bi zrasla, da bi ne bila več tako brezmočno drobna. Pa ne, ne! V imenu vseh ne bi mogla govoriti. Svojih misli ne bi smela posploševati. Saj sem samo prav majhen človeček.

Namenila sem se k vratom. Začuden pogledi so me pospremili.

»Ne boš počakala na sestanek?«

Odkimala sem, skomignila z ramenj in stopila ven. Poslopje je bilo mrtvo, v pisarni je leno udarjal pisalni stroj. Lesene stopnice so škripale pod koraki. Ničesar ne bom zamudila, če me tokrat ne bo. Bom pač spet nedisciplinirana. Vrnila sem se v sobo in legla. Celo na kavo sem pozabila. Ptičji živ-žav v ko stanjih mi je pel uspavanko.

Zbudila sem se, ko se je sonce že priteplo na moje lice. Blesteče je oznanjal poldan. Muhe so se podile po zraku, drevesa so izgledala modrikasta in zaprašena. Bolela me je glava in oči so mi otekle od tolikega spanja. Mrzla prha me je vseeno hitro usposobila za delo.

Popoldan je bil soparen in zvečer me je na ulici sprejela nevihta. Dež mi je ugajal. Topel in božajoč je nosil s seboj olajšanje. Deževalo je vse močneje. Pri neki hiši sem stopila pod napušč, kaplje so korak pred menoj bile ob tlak, med kockami so se porajali potočki. Drobni razpršeni biseri so se odbijali od gladke površine tal, kakor da bi bili prah. Globoko sem dihala, veter je prinašal k meni svežo vlago rasti.

Kmalu je ponehalo, le rahlo je še rosilo. Po cesti je ležala plast umazane vode. Sezula sem sandale, ker mi jih je bilo žal in krenila po manj obljudeni ulici proti domu. Po obrazu me je božala mlačna voda in noge sem utapljala v lužah. Lak na nohtih pač ni pristajal v to blato, pa kaj za to! Po tolkih dneh sem se nenadoma počutila spet oprano, očiščeno vsega.

Na hodniku sem srečala kolegico. Pogledala je moje bose, blatne noge, ki so po deskah puščale zveržene mokre sledove.

»Si hodila bosa po mestu?« jo je zanimalo.

»Jasno.«

»Pa si res slika!«

Neprizadeto sem šla dalje. Važno je, da imam zdaj suhe čevlje, ostalo pa mi ni mar. Očitek v njenem glasu me ni ganil.

V sobi je bila tema kot po navadi. Okrog mene je spet plaval molk, ves topel in vlažen se me je dotaknil. Molčanje je včasih tako zgovorno. Radodarno deli tisočletne modrosti, z govorico vetra in listja in dežja.

Prisluhnila sem v noč. Drobno šumenje je prihajalo iz teme. Čutila sem, da je vse z menoj, čeprav sem sama.

»Nisem žalostna,« sem si hotela zagotoviti na glas, pa sem se tiho sklonila skozi okno, ker sem se bala zmotiti drago molčanje.

Poslednje srečanje

Ignac Kamenik

Nebo je rdelo, ko se je poslavljal. Dober človek je bil, pa ga je bilo škoda. Vzele so ga gore, ko je obvisel na previsu in se ni mogel obdržati. Za njim bo jokala mati. Samo ona. Uboga stara vdova; spala je doma in ni slutila. Slikar je bil in je slikal ljudi in živali. Pokrajine mu niso bile všeč, zato ni maral za pejsaže. V gore je zahajal, ker je hotel biti sam s seboj in Svetom. Včasih je iskal boga, ko je bil še mlajši, so govorili ljudje, da se je preveč vdal ruskim knjigam. Pa to je minilo, ko je spoznal, da tem rečem ni kos, in ljudje so se potolažili. Ni dobro, če človek preveč misli; začnejo te imeti za posebneža. Zato je odnehal.

Potem je slikal. Barve so spregovorile, on pa je molčal in se predajal.

Pa se je zgodilo, da se je nekoč vrnil z gora. Dolgo ga ni bilo, in ko je prišel, je prijel za paleta in slikal ves dan. Pri tem je nehote pozabil paziti nase in roka mu je ušla preko ustaljenega in za sosede razumljivega roba. Črta se je skri-venčila in se poredno namuznila njegovim zavesti. Začela je počenjati neumnosti. Ljudem in živalim so meni nič tebi nič zrasla krila; njihovo oko je zasijalo in se razpotegnilo preko obraza, da je planila na platno luč, prav nič irhasto domača. Slikar se je zdrznil. Le kje je videl te oči?! In ta krila?! To ne bo dobro.

Pa ni odnehal. Tako za šalo je počenjaj zdaj s platnom neumnosti, ki se jim je sam smejal. Hotel je nanje ujeti luč. Golo luč s človekom na krilih. Samo za